

Desolation Row

**Bob Dylans poëtische
brief uit 1965**

Jochen Markhorst

Copyright © 2020 Jochen Markhorst

Omslag Jaap de Vries (Vermeers Brieflezende Vrouw)

Alle rechten voorbehouden.

ISBN: 9789464187199

*My Marga, she seems so easy
"It takes one to know one," she smiles
And puts her hands in her back pockets
Bette Davis style*

Inhoudsopgave

1 Down at the End of the Lonely Avenue

I Heartbreak Hotel	1
II Lonely Street	3
III Kerouacs Desolation	4
IV Row	6

2 Madame Sosostris en de levenloze slangenbezweerders

I Er was eens	9
II Kerouac revisited	10
III T.S. Eliot	12
IV The Waste Land	14

3 De godvergeten waarheid

I Postcards	17
II I'm going back to New York City	18
III Oh the history books tell it	20

4 He doesn't tell you jokes or fairy tales

I Assepoester	22
II The Thin Man	25
III Nobel	26

5 Pierre-Auguste et Robert-Allen

I Bal du Moulin de la Galette	27
II Quasimodo en Balso	29
III Een stripclub vol bochelaars	31
IV Tarantula Row	33

6 As Tears Go By

I Stompin' At The Savoy	36
II <i>To be Ophelia (or not)</i>	39
III Faithfull revisited	42

7 Greenwich Village Blues

I Einstein speelt de MacDougal Street Blues	44
II Derrida's catachrese	49
III Washington Square Blues	51

8 Andy Warhol, Silver Screen

I Grossmans couch	53
II Queen Jane en Mr. Jones	57
III Fog and amphetamine	60

9 Brother Bill

I Queer Replicas	61
II Tom The Priest en zijn lepels	64
III Woorden mogen niet storen	68

1 Too concise and too clear

I Kafka in Mexico	71
II Agent Smith in de Tuin der Lusten	76

1 Een tarantula op de bananenboot

I Van Southampton tot Harlan County	79
II Ezra en T.S., de marmerschijters	83
III Harry, de lachende calypso zanger	86

1 Hello, Goodbye

I Irwin Silber en Geraldine	88
II De afgebroken deurkruk	93
III Met vriendelijke groeten	96

1 Funny Girl

- I Harpoon Man on Desolation Row 99
II Bob, Russ & Charlie 10

1 Some kind of joke

- I Arthur 10
II De Princes Of Pandemonium en de Jelly Babies 10
III The riot squad they're restless 10
IV Groovy in de Bowl 11
V Smither's Chemical Dead 11

1 De pagodes van de verwoeste stad

- I Het Japanse nachtlied 11
II Korporaal Adolf 11
III From the West down to the East 12

1 The artist knew their faces well

- I Rembrandt 12
II Cinderella the slut 12
III But it sounds good 12

1 De voorhamer van het leven 12

- Biblio 12**

De Dame Met De Vier Benen

En *Desolation Row*? Dat is van voor tot achter het lied van een minstreel. Als kind zag ik eens zo'n rammelende *blackface minstrel show* en dat maakte wel indruk op me, ongeveer zoals het zien van de Dame Met De Vier Benen.

Edna Gundersen interview in *USA Today*, 2001.

I Down at the end of the Lonely Avenue of Broken Dreams

I Heartbreak Hotel

In september 1955 schrijven Mae Boren Axton en Tommy Durden [Heartbreak Hotel](#). Het verhaal erachter is inmiddels een *urban legend*; een anonieme hotelgast verbrandt zijn identiteitspapieren en springt uit het hotelraam zijn dood tegemoet. Op zijn afscheidsbrief staat alleen “*I walk a lonely street*”. Tommy en Mae (beiden claimen het idee) worden geraakt door het krantenbericht in de *Miami Herald* daarover, herdopen het hotel tot *Heartbreak Hotel*, en de eerste nummer-1-hit voor Elvis staat in de steigers:

*Well, since my baby left me
I found a new place to dwell
It's down at the end of Lonely Street
At Heartbreak Hotel*

DESOLATION ROW

Een mooi verhaal, en beide songschrijvers vertellen het zelf vaak genoeg, maar het is maar half waar. Of minder dan half waar, zelfs. Onderzoeksjournalist Randy Owen duikt in 2016 de geschiedenis in en kan om te beginnen dat inspirerende krantenbericht uit de *Miami Herald* nergens vinden. Wel vindt hij het tragische verhaal van Alvin Kroliek.

Kroliek is een kleine misdadiger uit Chicago die zichzelf, na een serie gewapende roofovervallen op hotels, restaurant en slijterijen, in november 1953 aangeeft bij de politie. Hij is een Bekeerde Zondaar, de politie ziet maatschappelijk nut in openheid en haalt de krant erbij. In de *Chicago Daily Tribune* verschijnt een geënceneerde foto van het verhoor en wordt Kroliek geciteerd. Frustratie en hartenpijn over zijn mislukte huwelijk met Agnes, zo vertelt Kroliek, hebben hem in een criminele, neerwaartse spiraal geduwd. Maar hij heeft schuldgevoelens, angstaanvallen en spijt. En heeft zelfs al zijn memoires geschreven “om anderen voor dit lot te behoeden”.

De woorden waarmee hij zijn autobiografie aanprijst halen de landelijke kranten:

If you stand on a corner with a pack of cigarettes or a bottle and have nothing to do in life, I suggest you sit down and think. *This is the story of a person who walked a lonely street.* I hope this will help someone in the future.

... en de kranten koppen dan: *The Man Who Walked Lonely Street*. De rechter laat zich ook ontroeren en Alvin komt er vanaf met een symbolische gevangenisstraf.

Twee jaar later, eind augustus 1955, haalt hij de kranten weer. Op een zaterdagavond in El Paso, Texas, stapt

Alvin Krolik gewapend en wel een drankhandel binnen. Eigenaar Delta Pinney heeft vaker met dit bijltje gehakt. Vóór Alvin heeft Pinney al een keer of acht een overvaller neergeschoten (de tellingen lopen uiteen). De schietgrage drankhandelaar grijpt onder de toonbank naar twee van zijn acht verborgen, geladen pistolen aldaar, en doorzeeft Krolik met negen kogels. Alvin sterft ter plekke.

Een tiental Amerikaanse kranten in Texas, North Carolina en Alabama doet verslag van dit bloederige voorval, met koppen en ondertitels die variëren op Kroliks eigen slogan van twee jaar daarvoor: *The Story Of The Man Who Walked Lonely Street*. Niet de *Miami Herald*, maar op de een of andere manier zullen songschrijvers Durden en Axton het hebben gezien of gehoord - "Heartbreak Hotel" wordt twee weken na dit voorval geschreven.

II **Lonely Street**

Het is een krachtig, aansprekend beeld. In diezelfde weken schrijft Doc Pomus "Lonely Avenue", dat een half jaar later zijn doorbraak betekent als Ray Charles een grote hit ermee scoort, Baker Knight schrijft "Lonesome Town" voor Ricky Nelson, het lied dat vijftig jaar later nog steeds op een voetstuk staat bij Dylan, en ook in 1958 neemt Kitty Wells "Lonely Street" op, waarmee Andy Williams een jaar later flink zal scoren.

De ontvankelijkheid ervoor, voor "eenzame straat" als

DESOLATION ROW

metafoor voor troosteloosheid, verlatenheid, is vermoedelijk gelegd door de hit "Boulevard Of Broken Dreams" uit 1933. Geschreven door Al Dubin en de legendarische componist Harry Warren ("Chattanooga Choo Choo", "Jeepers Creepers", "On The Atkinson, Topeka And Santa Fe") voor de weinig indrukwekkende film *Moulin Rouge*, die a snel in de schaduw van het succes van het lied verdwijnt.

Het is een aantrekkelijke tango en een flinke hit, maar de ware sterkhouders is natuurlijk de gouden vondst van tekstschrijver Al Dubin. "Boulevard Of Broken Dreams" dringt vrijwel meteen als uitdrukking door tot het dagelijks idioom en heeft vandaag spreekwoordstatus.

Het inspireert tot een reeks varianten. Hank Williams zwerft over een "Lost Highway" (1949), de Stanley Brothers inspireren Dylan met een ongelukkig dolen over de "Highway Of Regret" (1959). Daartussen introduceert de crimineel Alvin Kroliek dus zijn variant, de "Lonely Street".

En in 1965 zoekt en vindt Elvis-, Stanley Brothers- en Hank Williamsfan Bob Dylan dan zijn eigen straatnaam met eenzelfde metaforische lading: "Desolation Row".

III Kerouacs Desolation

Voor de specifieke woordkeus *Desolation* en *Row* wijzen de meeste commentatoren wel naar Kerouacs *Desolation Angels* (gepubliceerd mei 1965, niet veel later schrijft Dylan zijn song) en naar John Steinbecks *Cannery Row*

(1945).

Met enige goede wil vallen er wel wat lijntjes van Steinbecks werk naar Dylan te leggen, maar al te significant zijn ze niet. De veelheid aan kleurrijke karakters, de zelfkantsfeer en het woord "row", dat is het wel zo'n beetje. Anderzijds: wél significant is het letterlijke opduiken, geen half jaar later, van *Cannery Row* in "Sad-Eyed Lady Of The Lowlands" ("With your sheet-metal memory of Cannery Row"). En de Joan Baez-connectie lijkt daarvoor verantwoordelijk, mag je concluderen uit een open-briefachtige passage in Joans auto-biografie (*And A Voice To Sing With*, 1987):

Toen je bij mij in Carmel Valley was gingen we naar koffiehuizen op Cannery Row, we reden de kust van Big Sur op en neer en kochten een piano voor tweehonderd dollar. Je stond bij de grote keukenramen met je typemachine op een taillehoog aardewerken bouwsel en keek uit over de heuvels. Je schreef "Love Is Just a Four-Letter Word" en "The Lonesome Death of Hattie Carroll".

Kerouac zit dieper onder Dylans huid en überhaupt is de invloed van de *Beat Poet* op de bard goed gedocumenteerd. Intimus Allen Ginsberg analyseert in 1994: "I know Kerouac was a major inspiration for him as a poet" en op de herdrukken van Kerouacs *On The Road* staat sinds de eenentwintigste eeuw een citaat uit het Dylan-interview van Elliott Mintz (juni '87):

I read *On The Road* in maybe 1959. It changed my life like it changed everyone else's.

Boek- en gedichttitels van Kerouac zijn sowieso een rode draad in Dylans catalogus. *On The Road* wordt ongefilterd gekopieerd ("On The Road Again", 1965), *The Subterraneans* echoot in "Subterranean Homesick Blues", gedichttitels van

DESOLATION ROW

Kerouac resoneren in nog meer songs en hetzelfde geldt voor specifieke uitdrukkingen en afwijkende woordkeus. "*Housing Project Hill*" in "Just Like Tom Thumb's Blues" komt letterlijk uit *Desolation Angels*, bijvoorbeeld.

Op zijn website over Jack Kerouac, Dharma beat (dharmabeat.com/kerouaccorner), presenteert de Engelse Kerouac-kenner Dave Moore nog meer vondsten. Zoals de uitroep in hoofdstuk 81, *They sin by lifelessness!*, die terugkeert in Dylans "Desolation Row" ("her sin is her lifelessness") en Dylan leent de *perfect image of a priest* uit hoofdstuk 92, waarin het personage David overigens ook wordt vergeleken met *St. Augustine* - weer een naam die bij Dylan zal resoneren.

De letterlijke en bijna-letterlijke toe-eigeningen demonstreren dat Dylan Kerouacs boek op zijn nachtkastje heeft liggen ten tijde van de conceptie van "Desolation Row" en in de korte periode tussen verschijnen van het boek en het ontstaan van de song heeft verslonden. In Kerouacs werk komen de woorden *desolation* en *desolate* vijftientig keer voor, dus het is wel aannemelijk dat het begrip *desolation* zich heeft vastgehaakt in het creatieve deel van Dylans springerige geest.

IV Row

Het betekenis dragende deel van de straatnaam heeft de dichter, die naar zijn eigen variant van *Lonely Street* zoekt,